

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden esütörtökön.

Előfizetési díjak:

Egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, községi jegyzőknél és tanítóknál egész évre 6 korona.

Magánhirdetések díja:

Négyezer hasábozott garmond sorért 10 fillér; bélyegdíj minden beiktatásért 60 fillér.

Hivatalos hirdetések díja:

Egyszeri közlésért, tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtábélyeggel és támlappal együtt 6 korona.

Nyitór soronként 60 fillér.

Többesbűri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz ezimezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmertetlen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

Julius 1.

Julius elseje fontos dátum a magyar ipar és kereskedelemre nézve. Egy régi, igazságtalan adózás szűnik meg, a forgalom egy súlyos bilincs alól szabadul fel. Ez a hirdetési bélyeg. A magyar közönséget figyelmeztetjük erre a dátumra, nehogy könnyedén napirendre térjen egy olyan újítás fölött, melynek eléréseért éveken keresztül küzdöttek a magyar közgazdaság tudósai és a szakemberek. Nem kell más, csak hogy a közönség végre valahára felismerje a hirdetési bélyeg eltörlésének fontosságát és akkor egy új, egészséges, erőteljes áramlat fogja felfrissíteni ipari és kereskedelmi forgalmunkat. Lukács László pénzügyminiszter első sorban az érdem, hogy felismerte azt a lekötött nagy gazdasági erőt, mely a hirdetési bélyegben rejlik és az Ujságkiadók Szövetségének köszönheti a közönség azt, hogy a miniszter segítségével a már évtizedek óta áhitott újítást a megvalósulás stádiumába juttatta. Julius 1-től törvény rendeli, hogy a hirdetéshez az adóhivataloknak semmi köze sincsen, mert az teljesen magánüzlet lett.

Akár közgazdasági, akár szak szempontból igyekeznünk következtetést vonni arra nézve, hogy a hirdetési bélyeg eltörlése micsoda hatással lesz a közforgalom ezen ágára nézve, úgy találjuk, hogy az újítás első sorban az apró hirdetések hatalmas fellendülését fogja maga után vonni. És pedig azért, mert ez a kis ember hirdetése.

Eklantás példa erre a sok nagy külföldi ujság, melyek 10—20—30

oldalon keresztül telestele vannak apró hirdetésekkel. Akinek akármilyen elképzelhető vásárolni, beszerezni valója van, aki minden elképzelhetőre vevő keres, aki ismeretséget, alkalmazást, munkaerőt keres, az itt mindezt megtalálja és kényelmesen, előrelátóan válogathat benne. Ez a legolcsóbb neve a hirdetésnek, mert a legkisebb helyet igényli. És mivel most az apró hirdetés megszabadul a 30 krajczáros bélyegtől, mely gyakran fölülmulta a lap kiadóhivatalának fizetett összeget, a lehető legpraktikusabb alkalom nyílik mindenkinek arra, hogy kis helyre szorítva, de azért mindent kimerítően és pontosan, a cím és ár megjelölésével a keresletnek, illetve a kínálatnak tudomására juttasson.

Szól ez különösen a vidéknek. Előrelátható, hogy most mi vidéki lapok is fogunk apró hirdetési rovatot nyitni a kiskereskedők, iparosok, kisgazdák és mindenki számára, akinek a világgal valami közleni valója van. Oly olcsó lesz az apró hirdetés ára, hogy abban részt fog venni mindenki, aki felismeri a saját érdekét. Aki szerény anyagi helyzete folytán, vagy a kereset, illetve kínált áru csekély értéke miatt nem hirdetett és így természetesen háttérbe szorult, most minden megerősítés nélkül, biztos eredményre való kilátással veheti ki részét az apró hirdetésben. Ez a rovat a világ piaca.

Ezzel szemben az ujságok kiadóhivatalaira kötelességek hármlanak. Az Ujságkiadók Szövetsége már megmutatta a helyes utat arra nézve, hogy a tisztességes verseny az egyedüli léte alapja a lap finanszírozásának. Az ujságkiadók külön-külön is a tisztességes verseny elvének hódolnak. A lapok ne közöljék meg nem bizható cégek humbugos hirdetéseit és ne érintkezzenek az olyan hirdetési cégekkel és irodákkal, melyek nem reálisak. Ilyenek hirdetéseit ne adják le, nemcsak azért, mert pénzüket meg nem kapják, de azért sem, mert a közönség csak egyszer ül fel szédelgő hirdetéseknek, de megrendül a bizalma a reális hirdetések iránt is.

Ostorozzuk a revolverlapokat, melyek gomba módra szaporodnak különösen a fővárosban. Ezeknek a zuglapoknak többnyire büntetett előéletű „szerkesztői” nagyobbára zsarolt hirdetésekkel élőködnek, kárára vannak az ujságoknak és gyalázatára a hírlapírói karnak. Mindaddig is, míg külön büntető törvény nem fog intézkedni e gyanús alakok manipulációi ellen, a tisztességes sajtó a közönséggel karöltve irtsa ezt a gyomot.

Nem szabad már tovább túrnunk, hogy a reklámmal, a világforgalom eme hatalmas uttörőjével gyanús existenciák visszaéljenek. A reklám olyan fontos tényező már a forgalomban, még a kissé elmaradt Magyarországon is, mint az emberben az életkedv. Maculay, a nagy angol történetíró és állambölcs azt írja egy nemzetgazdasági művében, hogy csak az az állam virulhat manapság, amelyben hirdetek. Barnum, a gyémántkirály azt hirdette, hogy reklám nélkül az ember nem élhet. Franklin Benjámint azt a tanácsot adta fiának, mikor életpályát választott: „Fiam, hirdess és olvasd a hirdetéseket.” Pedig ez már nagyon régen volt, igaz, hogy Amerikában volt.

Ne engedjük, hogy bárki is vissza-

éljen a reklámmal, a hirdetéssel. Amit hirdetünk, az szolid, igaz és reális legyen. Egészséges kereskedelmi élet csak így fejlődhetik.

A szőlőmoly.

Két éve mult, hogy dr. Jókai Mór koszorús írónk a magyar szőlősgazdák a szőlőnek egy legújabb és nem kis mértékben veszedelemes ellenségére, a „Szőlőmolyra” egy vészkiáltásban figyelmeztette.

Akkor mi is és mások is sokan az országban, kik pedig nálunknál is nagyobb gyakorlati ismeretekkel dicsekedhettek az újabb szőlőkultúra terén, — a koszorús költő vészkiáltását egy regényíró képzelődésének tekintettük s egyáltalán nem vettük a dolgot olyan komolyan, mint amint komoly megfigyelést a kérdés, miként azt már ma láthatjuk, valóban megérdemelt.

A szőlőmoly, melynek felléptével, fejlődésével s kártételeivel azóta nemcsak a tudományos bogarászok, hanem a gyakorlati élet emberei is behatóan foglalkoztak, fájdalom, már itt a mi szőlőinkben is oly nagy arányokban lépett fel, hogy arról tudomást nem venni s azzal behatóbban nem foglalkozni, nekünk szőlősgazdáknak, akik oly rengeteg áldozattal ujtottuk fel elpusztult szőlőinket, olyan nagy mulasztás lenne, mely mindenestre keservesen bosszúná magát.

Éppen most áll vidékünkön a szőlő fejlődése azon a fokon, hogy ezen alig egy miliméter vastag és öt-hat miliméter hosszúságú parányi kis barnás hernyó legkönnyebben fellelhető s legbiztosabban elpusztítható legyen.

A szőlőmoly (Cochylis ambiguella), miként ezt a „Borászati Lapok”-ban Jablonowski József megírta, sajátos életfolyama alatt annyiszor változtatja tartózkodási helyét és alakját, hogy azt felismerni s pusztítani a legalkalmasabban

A „Szilágy-Somlyó” Tárczája.

Vasárnap.

Lágyan suhan az orgonának
Mély hangja át a templom —
Méla áhitat kél nyomába
S meghajtom némán homlokom.
A gyertyák lobogását nézem,
Mely fényét dusan hinti szét —
Nézem e fényt és tudja Isten,
Oh, mégis minden oly setét...

A tömjénillat im betölti
A hűvös templom-csarnokot,
A hívők ajkán ima zendül
S a hangulat oly bus, nyomott...
A bűnnek árnya jár-kél itten
És ott borong az arcokon;
Én nézem, nézem roskadozva
És — meghajtom a homlokom...

... A templomablak most kitárul,
Am valahogyan hirtelen
Es végigfut egy kis sugárka,
A fénykoronás szenteken.
Künn vig madárdal csengve árad
S a rügybomlásnak hangja kél...
Es valahonnan vadvirágok
Illatát hajtja be a szél...

Mi ez? ... Az orgona siráma,
Pajkos akkordban olvad el

S a tömjén nehéz illatára
Ugy föllélekzik a kebel. —
A gyertyák gyorsan föllobognak
És fény dereng az arcokon;
Én nézem, nézem eltűnődve
És főlemelem homlokom.

Pakots József.

Kinai szokások.

A kínaiak nemcsak geográfiai ellenségeink, hanem gondolkodásmódjuk és cselekvésük, viselkedésük is homlokegyenest ellenkeznek a mieinkkel. Sok mindenféle azért nagyon furcsának fog tetszeni az erópai embernek ebben a különös országban, amint hogy bizonyára sűrűn csóválja czopfos fejét a kínai is, amidőn Európában jár.

A kínai ember nevet, amikor mi sírunk s amikor a mi fogalmaink szerint örülni volna oka, bubátnak adja magát. Szülei és rokonai halálát a kínai mosolygva adja tudtára ismerőseinek. Örömlünnép pedig a kínai menyasszony olyan óbégatást visz végbe, mintha a legnagyobb szerencsétlenség érte volna. Hangos sírással kell kísérnie a vőlegénynek az egész eskető ceremóniát, ha nem akarja, hogy érzéstelennek tartsák. A kínai etikett is merő ellentéte az európainak. Ami nálunk a legnagyobb illetlenség számba menne, azt ott az illető szigorúan előírja. Vendégét a kínai föltett kalappal fogadja s ha véletlenül nincs kalap a fején amikor

vendége átlépi a küszöbét, tiszteletére azonnal fölteszi azt. Hiába nyujta az ember a kínainak a kezét, a kézszorítást ott nem ismerik, vendége helyett a saját kezét fogja és szorítgatja a vendéglátó. Ha vendégét leülteti, ő mindig a baloldalon foglal helyet, így kívánja azt a kínai etikett. Élt, italt és minden egyéb dolgot, melyet vendégének nyújt, mind a két kezével fogja, ez az illető dolga. Sohasem kérdezi a czopfos kínai, hogyan folyik az ember dolga, hanem mindig csak arra kíváncsi, megette-e már jó étvágygyal a rizsát. A látogatótól ha először látja, nemcsak a foglaltat tudakolja, a legnagyobb részletességgel, hanem azt is szeretné mindjárt tudni, hogy milyen idős. S ha jó magas évszámot mond neki az ember, sugárzó arczczal gratulál neki ehhez a reánézve éppenséggel nem örvendetes tényhez. De nemcsak évei számára kíváncsi, hanem az is igen érdekli, hogy mennyi a jövedelme, mennyi bért fizet. Ilyen és ezekhez hasonló „diszkrét” kérdéseknek egész sorával zaklatja „az udvariass” kínai szegény vendégét mindjárt első látogatása alkalmával.

De valahogy eszébe ne jusson az idegennek ezt a lekötő udvariasságot avval viszonzni, hogy házigazdájának becses neje fölől tudakozódjék. Ez Kínában a legnagyobb illetlenség, a melyhez foghatót csak az a tapasztalatlan idegen követ még el, aki az apához leányaira vonatkozólag kérdést intéz. Ilyen illetlen kérdéseket nehezen bocsát meg a kínai ember. Fiaira ellenben ő maga örömmel tereli a beszédet s büszkén mutogatja

őket vendégének. Isten ments azonban, hogy az ember a fiuknak egészséges szívet dicsérje. Avval kedveskedni az apának, hogy a kis fia egészségesen ficzkol, már nemcsak a kínai illemlkodexbe ütközik, hanem a legnagyobb lelketlenség is. A kínai ember ugyanis — s ebben a babonájában nem is különbözik olyan nagyon az európaítól — szentől megvan győződve, hogy gyermekét baj fogja érni, betegség fogja sorvasztani, ha egészségét csodálják és dicsérik. Betegnek lenni ugy látszik, a kínai ember sem szeret, de azért egy cseppet sem fél a haláltól, melynek illő fogadásához már életének abban a szakában teszi meg az előkészületeket, amikor mi gondolni sem szeretünk rá. Minden kínai apa büszkén mutogatja a vendégének azt a négy deszkaszálát, melyet szerető fiától kapott ajándékba s melyből egykoron koporsót készítenek a számára. Midőn már ezt a féltékenyen őrzött kincsét is megmutatta, hajlongva kíséri ki vendégét s bucsuzáskor a helyett, hogy Isten kegyeibe ajánlaná, avval a jó tanáccsal szolgál neki: „Lassan járj.”

Amilyen furcsák maguk a kínaiak, olyanok a könyveik is. Az olvasást ott kezdik, ahol mi végezzük, s ott végzik, ahol mi kezdjük. A sorok nem vízszintes, hanem merőleges irányban vonulnak végig a lapon. A kínai kisasszonyok, ha félbe szakítják a regény olvasását, az olvasó jegyet a lapnak nem a felső, hanem az alsó végén helyezik el. A tudományos könyvekben az elmaradhatatlan megjegyzések nem a lap végén, hanem az elején vannak. A könyv címét a legtöbbször nem

s talán éppen csak is a szőlővirágzás ideje alatt lehet.

Mihelyt a virágzás szervei hullani kezdenek, azonnal kezdődik az a legkedvezőbb alkalom, mikor a szőlőmoly ellen a legsikeresebben védekezni lehet, amennyiben a hernyócska teljesen és biztosan megközelíthető.

Mostanáig (június 8-ig) a két-három hetes hernyócska még a szőlő virágbimbójában bujkált és ha össze is csomózott egy-két bimbót, az mégsem vált szembeötlővé, mert az elragott bimbó megmaradt része zöld volt és nem volt semmi fel-tűnő rajta, ami az embert — már az egy-szerű napszámost értem — figyelmeztetné, hogy itt az ellenség! Ha ellenben a kötődött bogó nagyobb lesz, akkor meg a hernyó némely része ebbe és a fiú nyelvébe furakodik be, s akkor szintén meg nem közelíthető: holott a virág-zás végefelé a hernyó már fészket készít s e száraz hosszúság csomó már határo-zottan szembeötlő.

De még egyébb oknál fogva is legkedvezőbb ez az alkalom a védekezésre; míg mostanáig a hernyó apró volt és a szőlőfürt bimbócskaiban tanyázott, vagy ha esetleg a kötődött szembe húzódik: akkor hiába permeteznők azt, a védő bu-rokja — a még élő bogóhéj, vagy a virág sapkája — megvédi őt, hogy a gyilkos mérég meg ne közelítse, meg ne ölje őt!

Most azonban, ha a virágzat hulladozni kezd: a dolog a gazda javára válik. A kisgazda, a ki kézzel szedeti e hernyót, a fiú száraz csomóiban megtalálja azt. A ki a molyt szőlőjében megtalálta, az ne vizsgáltsa embereivel az egyes fészkeket, hanem szedesse mind le rendre. Fiatal (16—30 éves) munkások erre legalkalmasabbak. De azért ezeket is kell ellenőrizni, hogy ne hagyogassák el a hernyót.

Nagyobb birtokos pedig permetezze pyrethrumpor keverékkel. (1½ kgr. pyrethum, vagy dalmát rovarpor, de igazi és friss, 3 kgr. fekete (vagy káli) szappan és 100 liter víz.) A 3 kgr. szappant előbb 10 liter vízben föloldjuk, hozzáadjuk a pyrethrumport, és az egészet még 90 lit. vízzel fölígítjuk. (Természetes, hogy ezt a keveréket a fenti arány szerint csekélyebb mennyiségben is lehet készíteni.) Ne az egész fürtöt és ne az egészségest permetezze, hanem csak a megtámadott-nak a száraz csomóit. E permetezéshez igen jó készülék a Kostál-féle kis per-metező, amelyet a Magyar Mezőgazdák Szö-vetkezete (Budapest, V. Alkotmány-utca) is forgalomba hozott. Kipróbáltam és nagy-jónak találom; jelen esetben u. n. permetező díót le kell szedni róla, hogy csak a záró kupak maradjon rajta és a folyadék sugárlakban érje a molyfészket. Ez a kis permetező azért is jó, mert nem pazarolja az anyagot, hanem csak akkor adja (lővi) ki, mikor az ember akarja.

a hátára, hanem az elejére nyomják, oda, ahol a fölívagott lapok vannak. A kínai szótár nem alfabetikus sorrendben tartal-mazza a szavakat, — a sok ezerre menő kínai szó a kétszázötvennégy gyök-szó szerint van elrendelve. Néha a tö-ménytelen sok szó végső szótagjának hason hangzása szerint van egymás mellé nyomva, így egy kategóriába jönnek az „ing“-re végződő szavak és így tovább.

Furcsa a mi fogalmaink szerint a kínaiak öltözköze is. A hivatalnokok uni-formisán különböző színű gombok muto-gatják a rangot. A mandarin kalapján a toll nem fölfele áll, hanem lefele konyul, mint a madár farka. Karpereczeket nem-csak a nők, hanem a férfiak is viselnek. A mi karpereczes gigerlijeink nyilván a kínaiaktól vették ezt a kedves divatot. Keztyűt a kínaiak nem ismernek. Kabát-juk újjai azonban olyan hosszúak, hogy tél idején megvédik a kezét a hideg ellen. Ezek a hosszú kabátujjak a zsebeket is pótolják, mert a kínaiak ruháján zseb egyáltalán nincsen. Nők és férfiak kabátot és nadrágot viselnek, a férfiak még e fölött hosszú felső ruhát. Míg mi feketére és barnára suviczolkjuk a cipőket, a kínai férfire mázolja cipőjének vastag talpát. Ha ruhájukon tolytonossági hiány mutatkozik, a szabó a foltot nem belül, hanem kívül varrja föl. A műtőmészet tehát, úgy látszik még nem érte el a tö-kéletességének azt a fokát, mint nálunk.

Mint a ló korát a fogáról, úgy meg-lehet ismerni a kínai ember életkorát a szakálláról. Negyvenedik évéig ugyanis minden felnőtt kínai leberetválja szakállát és bajuszát, csak akik ezt a kort már elérték, viselik ezt a férfidíszet, bár valami nagy dísznek a néhány szőrszál, mely a kínaiak arczán ott vegetál, épenséggel nem mondható. A kínai nőknek azt a

A munka szapora vele.

Fogjunk tehát hozzá a védekezéshez azonnal, amikor az elebb említett kedvező időpont beköszönt s akkor nem veszítünk sokat. Hiszen a szőlőmoly, a hol van, most kezd a tulajdonképeni kártételét és eltart átlag július hó elejéig (7—10-ig). Ez nagy idő! Holott némi anyagi áldo-zattal, több jóakarattal urai lehetünk a moly-nak még idejekorán és károsodás nélkül.

A gazda és hozzátartozóinak egészsége.*)

Jó egészség a legfontosabb szükség-le az embernek, és alig lehet olyan ál-dozat, melyet az egészség megóvása és megtartására érdemes ne volna meghozni. Mert nemcsak a betegséggel járó szenvedéseket kell számbavennünk, nemcsak azokat a fájdalmakat, melyeket egy-egy szeretett családtag elvesztése okoz. Meg kell gondolnunk azt is, hogy mennyivel többbe kerül a beteg ember életfenntartása, mint az egészségesé, de főleg, hogy egy-egy család milyen kárt szenved, ha munka-bíró tagja ágyhoz kötve, nem vehet részt a mindennapi kenyér megszerzésében, ha-nem maga is ápolást kíván.

Az is régen be van már bizonyítva, hogy a beteg embernek satnya utódai lesznek, a kik munkabírásban nem tud-nak versenyezni az egészségesek gyerme-keivel, és a mint nehezebb és nehezebb lesz évről-évre a megélhetés, mind erő-teljesebb emberre van szükség, hogy meg tudjon küzdeni az étellel. A gyöngébb munkást mindenütt ki fogja szorítani az erősebb — mert minden munkaadó a na-gyobb erejű embert fogja keresni, s a ki gyöngé, vézna: kiszorul a legégszége-sebb s a magyar ember hajlandóságának legmegfelelőbb földmivelő munkából — lakolván, sokszor a maga hibáján kívül, tán a szülei bűnéért.

A mint a családban az egyes tagok egészsége, vagy betegsége oka lehet a család jómódú voltának, vagy szegénységé-nek, éppen úgy egy egész nemzet vagyono-sodását okozhatja az, ha tagjai egészsé-gesek, vagyis munkabírók, ha nagy kö-zöttük a szaporaság és ha az új nemze-déket istenfől, szorgalmas, jó munká-sokká föl is tudják nevelni. De másrészt még gazdag nemzet is elszegényedik, ha valami betegség megtizedeli, ha gyermek-áldás nincs, vagy ha van is, nem lehet fölnevelni a kicsinyeket; mert ilyenkor bizony tizedrésnyi lesz csak a munka,

*) Mutatvány a m. kir. földmívelési minisz-terium megbízásából, Tormay Béla min. tanácsos által összeállított. „A Magyar gazda kin-cses háza” című könyvből, mely könyv lelké-szeknek és tanítóknak — ha e végett a földmívelés-ügyi miniszterium IV-ik főosztályához egyszerű levélben, vagy levelező lapon fordulnak — ingyen megküldetik.

szokását, hogy úgy füstölnek, mint a tö-rökök, manapság, amikor a mi hölgyeink is bőven áldoznak Sz. Nicotnak, furcsá-nak már nem mondhatjuk. Aminthogy nem találhatjuk különösnek azt sem, hogy a kínai férfiak épúgy használják a legye-zőt, mint a nők, hiszen jó meleg napokon a mi Andrassy-utunk is tele van legyezővel felfegyverkezett férfakkal. Ránk magya-rokra nézve, nem annyira furcsa, mint inkább érdekes a kínaiaknak az a szoká-suk, hogy ők is ép úgy, mint mi, előbb a családnevet mondják és írják s csak azután a keresztnévet. De sőt még a cí-mekre nézve is hasonlatosság van a kínai és a magyar nyelv között. A kínaiak is a név után teszik a címet s azt mond-ják: N. N. ur, a miniszter Ó exelentiája, Sándor bácsi, Anna néni. A dátumnál is a kínai, éppúgy mint a magyar, előbb az évet, aztán a hónapot és legvégül a na-pot írja. A magyar nyelvről ez a sajá-tossága megvan tehát a kínai nyelvről is.

A kínai anya sohasem csókolja gyer-mekét, a vőlegény nem érinti menyasz-szonya ajkát, a kínaiak a csókolózást nem ismerik. Az ördögök ebben az ország-ban fehérek. Ünnepnapot ott nem ismer-nek, bár a kínai éppoly vallásos mint mint más nép. Sőt a kínaiak nagyrésze egyszerre három vallást is követ: a fucianizmust, a tauizmust és a budhaizmust. Kínában a gyilkost csak akkor szabad kivégezni, ha maga ismerte be bűnét.

Végül Kína az a boldog ország, hol aggszűz és agglegény a legnagyobb rit-kaság. Ez a furcsa állapot bizonyára a mi hölgyeink tetszését is megnyerné, ha egyszer a vén Európában beállana.

Csikós István.

nely a nemzet jólétének alapja, s még hozzá a keresmény jó részét visszafizetés reménye nélkül emészti föl a betegek.

Régi idő óta belátták már ezeket úgy egyesek, mint egész országok is. Ré-gen bebizonyították már, hogy nem elég a betegséget akkor orvosolni, mikor már az megvan, hanem inkább arra kell igye-kezni, hogy okos életmóddal, helyes rend-szabályokkal meg lehessen akadályozni a betegség keletkezését. S ha ez már nem sikerült, ha a baj mégis föllépett, a mel-lett, hogy a betegnek a legjobb módot meg lehessen adni a gyors felgyógyulásra, meg kell védeni a többi még egészséges embereket attól, hogy a betegséget meg-kaphassák.

Nem lehet tagadni, hogy ilyenféle rendszabályok sokszor sújtják az egyes embert, — mert természetes, hogy a ra-gadós beteg ruháinak, ágyneműinek elé-getése kárt okoz, — hanem az illető alá kell rendelni a közös érdeknek, mert sok-kal kisebb ez a kár, mint a mi abból származik, ha valami ragadós baj meg-tizedeli a falu népét. Mindig akadtak olyanok, kik ezt belátni nem tudták, vagy nem akarták. Így hát minden művelt ál-lam törvénybe foglalta azokat a szabályo-kat, a melyekkel az emberi egészséget meg lehet óvni és a magyar országgyű-lés már 1876-ban meghozta ezt a törvényt, melyben első sorban az orvosokat bízta meg az egészségi felügyelettel.

Elég sajnós, hogy nem csak közöny-nel fogadják a legtöbb helyen a gazdák az orvosok intézkedéseit, nem csak arra szorítkoznak, hogy utasításait nem fo-gadják el, hanem igen gyakran nyílt ellenségeskedést tanúsítanak irántuk s mindenképen azon vannak, hogy hasznos működésüket meggátolják, vagy siker-telemlé tegyék; és készek magukat in-kább a törvény büntetésének kitenni. Tapasztaljuk, hogy a kuruzslók még nem veszték ki községekükből, mert a nép ki hagyja fosztatni magát utolsó filléreiből is ezek által a lelketlen emberek által, a kik sohasem tanulták az emberi szervek működését, az orvosságok hatását sem ismerik és kizárólag a saját bűnös érde-keiket szolgálják. Pedig naponta látunk beteget, kiket bizonyosan meg lehetett volna gyógyítani, ha időjében kerülnek hozzáértő lelkiismeretes orvos kezébe, a kik azután későn bánják meg, hogy nem akarták belátni a legtermészetesebbet: hogy csak olyan ember érthet a gyógyi-táshoz, a ki azt hosszasan tanulta, a be-teget embert mindenféle bajában megfi-gyelte, a kit a gyógyítás tudományára hírneves orvosok éveken át, kórházak-ban kitanítottak.

Az országgyűlés legalább a gyerme-keket, a vajdát és gyermekágyas asszo-nyokat, a magukkal tehetetleneket a tör-vény védelme alá helyezte, midőn elren-delte, hogy a ki a gyermek ápolására hivatva van, tartozik azt megbetegedés esetén haladéktalanul orvosi segélyben részesíteni. — Intézkedett arra nézve is, hogy a szüléseknél hozzáértő, alaposan kitanított bábák legyenek jelen. Vala-mint mindenkinek kötelességévé tette, hogy baleseteknél segélyt nyújtson sze-rencsétlenül járt felebarátainknak.

Legnagyobb szükség volt és van a gyermekeket illető intézkedésére a tör-vénynek, mert szegénytelen, mikor be kell ismernünk, hogy a művelt világ ösz-szes népei közt a magyar népnél hal meg a legtöbb gyermek. S itt meg kell álla-podnunk kissé, hogy mi lehet annak az oka?

Az ok első sorban a már említett bajban fekszik, hogy t. i. a magyar nép nem bízik az orvosban és legfőképpen csak akkor fordul hozzá tanácsért, midőn már minden késő. Míg a szegény kicsikék ar-czán ki nem üt a hideg halálveríték, addig szívesebben kérnek bármelyik öreg-asszonytól tanácsot, vagy valami tudákos embertől, a kinek a kezén persze elpusz-tul a család reménye. Elfelejtik az embe-rek, hogy a gyöngé gyermeket hamarabb megöli bármilyen betegség, mint a felnőt-tet. Azért bármilyen változása legyen is az apróságnak, azonnal orvost kell hívatni és megfogadni az orvosnak minden sza-vát. Éppen a gyermekek betegségei olya-nok, melyeknél egy pár órai késedelem magával hozza a halált. Legnagyobb pusztulást — halálozást — lehet a csece-mőknél tapasztalni. S bizony ebben nagy hibája van az anyáknak. Keveset gondol-nak a gyöngé csecsemővel, a ki nem tudja megmutatni, mi je fáj, keserves sirását azzal igyekszik megnyugtani az anya, hogy megszoptatja, magát azzal vigasz-talja, hogy a baj fokozástól ered, a helyett, hogy azonnal orvoshoz fordulna. Napokig szenved a szegény apróság hasmenések-ben — melyek főleg nyáron gyakoriak és veszélyesek — s mikor már a beteg-

ség valódi vázá aszalta őket, viszik el hozzáértő orvoshoz.

A gyermekek nagy pusztulását to-vábbá okozza, hogy a legtöbb falu népe még ma sem akarja belátni, hogy a törvénynek a ragadós betegségek el-terjesztése ellen tett rendeletei mennyire hasznosak. Hiába parancsolja meg az or-vos, hogy olyan házból, melyben ragadós betegségben levő gyermek van, — mint pl. torokgyík, „vörösbén” levő, vagy hólyagos himlős, — a többi gyermeket iskolába küldeni nem szabad, a nagyok-nak olyan családdal közlekedni, melyben gyermekek vannak, az egészséges gyerme-keket a beteghez bocsátani tilos. A nép nem hisz a józan tanácsoknak, igyekszik eltitkolni, hogy micsoda a baj voltaképen, sőt a figyelmeztető vörös czédulát is, melyet az orvos azért ragaszt a házra, hogy az egészségesek még a tájékát is kerüljék annak és a ragályt magukkal ne hurcolják; letépi, — dacára, hogy ezt a törvény szigorúan bünteti. Hány-szor halljuk, hogy az ilyen betegség után el-rendelt tisztogatását a mint nevezni szo-kás „fertőtlenítést” a háznak a gazda minden erejével meg akarja gátolni, nem gondolva arra, hogy ha csekély kára van is ezen eljárás folytán, ez bőven helyre lesz ütve az által, ha szerettei a ruhákhoz, butorokhoz, falakhoz tapadt betegség-csirák újabb és újabb fertőzte-tésétől megóva maradnak. Mindennek azután a következménye az, hogy az a család, mely egy gyermek elvesztésével megmenekült volna a további csapások-tól, néha 3—4 gyermeket is veszít né-hány nap alatt, s az egész szomszédságot megfertőzteti.

(Folyt. köv.)

Különlék.

— Olvasóinkhoz. Felkérjük lapunk olvasóit, hogy előfizetésüket megújítani, azok pedig, akik még mindig hátralékban vannak, hátralék tartozásaikat is kiegyenlíteni szíves-kedjenek. — Vidéki előfizetőinket kérjük, hogy a lapunk ezen számá-hoz mellékelte posta-utalvány lapot használják fel az előfizetési pénz be-küldésére, — a helybeliek pedig a lap-kihordónál levő nyugtákat váltsák be.

— Álgya Miklós vármegyénk köz-szeretethen álló, s kiváló képzettségű fő-ispáni titkára, mint értesültünk, pár hét előtt súlyos operáción esett keresztül Budapesten. Aggódo részvéttel kísértük lapunk régi dolgozótársának beteg-állapotát mindvégig, s annál nagyobb örömmel hozhatjuk az iránta széles kör-ben nyilvánuló résztvevők és barátjai tudomására, hogy kedves betegünk nem-sokára — e hó végén, — elhagyja ama előkelő fővárosi sanatoriumot, a hol ápo-lásban részesült és elfoglalja állását, a melyet oly ritka szorgalommal tölt be.

— Nyilvános számadás. A helybeli iparos és kereskedő tanoncziskola jobb magaviseletű és szorgalmasabb növendé-keinek jelen tanévi megjutalmazására ösz-szesen 122 korona folyt be. Ezen jutalmi díjakat kegyesek voltak összeadkozni: a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara 50 kor., a helybeli Krasznamegyei takarékpenztár 40 kor., Szilágy-Somlyó város, mint iskolafenntartó 20 kor., a helybeli ipartestület 10 kor. és N. N. 2 koronát. Ezen jutalmi díjakból fordítva lett a munkakiállításra beküldött ipari munkák díjazására 38 korona, a rajzolásban ki-tűnt tanulók jutalmi díjaira 10 korona, a szorgalmas és jó magaviseletű tanulók kitüntetésére és jutalmazására könyvek-ben és készpénzben 44 korona, 30 korona pedig egy pár adakozó beleegyezése foly-tán s a felügyelő bizottság jóváhagyásá-val az iskola nagyon is hiányos fölszere-léseinek gyarapítására lesz fordítandó. Ezek közlésével egyidejűleg az iskola igazgatósága hálás köszönetet mond ez uton is mindazon testületeknek és egye-seknek, kik úgy a fenti összeg adakozása, mint bármely uton és módon segítségül voltak a már lejárt tanévben iskolánk-nak s a még mindégterhes munkát végző tanítói karnak. Bogdán István, h. igaz-gató.

— Lelkészválasztás. Ref.-Kovácsháza ev. ref. egyháza június 6-án tartotta meg lelkészválasztó közgyűlését, a melyen lel-készül Csák Emil pelei körlelkész, lapunk szellemes munkatársa választatott meg, ki ott a 80-as években, mint helyettes lelkész működött.

— **Aerogén-gáz világítás.** E hó 22 én este a városi szálloda bejárata fölött egy a villanylámpához hasonló, gyönyörű fényfelvételű világító lámpa keltette fel a járó-kelő közönség figyelmét, amit még fokozott az, hogy a nagyteremből is feltűnő pazar fényű világítás tűndökölt ki az utcára. A dolog úgy áll, hogy egy nemzetközi nagy részvénytársaság igazgatósági tagja és gépészmérnöke mutatta be a rohamosan fejlődő világítási technikai és vegytani tudományok egyik kiválóan fontos produktumát, az aerogén-gáz világítást, melynek megfigyelésére városunk polgármestere előzetesen körözött felhívásban a városi képviselő-testület tagjait felhívta. A csinos kiállítású gázfejlesztő gépezet az ő kis miniatúr kazánjával, fűtő, hűtő és gázfejlesztő gépezetével s nagy csendben sebesen forgó kerekeivel és gázvezető s fűtő cső készülékeivel kellemes benyomást tett a megsemmisítésére szép számmal megjelent férfiak és nők közönségre. Nem vagyunk a világító készülék titkaiba mélyebben beavatva, csak a csodálatra méltó ügyes előadásban ismertető rövid magyarázat nyomán jegyezzük fel, hogy a nem robbanó természetű világító gáz petroleum és kátránymaradványok felhasználásával úgy lőn ott a közönség szeme előtt fejlesztve, hogy a kis, alig 5—6 literes fűtő gázfejlesztő készülék hajtó kerekét szabad kézzel néhányszor körülforgatták, miáltal annyi gáz fejlesztődött ki, hogy az alól kinyúló részcső végén kitoluló vékony gáz meggyújtható lett. Ekkor aztán a meggyújtott gázlánggal kifejlesztett hő által működésbe hozatván a fűtő és hajtó szerkezet, illetve az egész gépezet, többé semmi külső intervenció nem vált szükségessé, hanem a kis ördögös masina, mint egy valóságos perpetuum mobile, állandóan tovább működött s míg önmagát fűtő anyaggal állandóan ellátta, egyidejűleg annyi világító gázt fejlesztett, amely az ebédelő nagytermet három lánгу fényével pazar világításba helyezte s egyidejűleg a bejárat előtti utcái lámpáit is gyönyörű világító lánggal látta el. Mint értesültünk, a társaság a városnak világítására nézve igen kedvező ajánlatot fog benyújtani. Hogy azonban a képviselőtestület részéről minő fogadtatásban részesül, mindenesetre sok részben fog attól függeni, hogy a készülék és a társaság megbízhatóságáról, a használandó gáz robbanástól ment voltáról, no meg a berendezés biztonsága és olcsó voltáról mi módon fog a képviselőtestület meggyőződni?

— **Szólóóási tanfolyam** nyílt meg Zilahon a vármegyei gazdasági egyesület telepén, hol egy jól élesre fent ótókéssel felszerelt megjelendő érdeklődők a zöld ótás készítés és kezelés — ma már oly nagyon szükséges — titkaiba e hó 28. és 29-ik napjain ingyen oktatást nyerhetnek.

— **Bucsuszó.** Mindazon ismerőseim, tisztátsaim és jóbarátaim, a kikkel az elmúlt 10 év alatt Szilágymegyében megismerkedni szerencsés valék s a kik barátságukkal megtisztelték, szeretetükkel gazdagítottak, miután velők egyenként bucsuzóra a rendelkezésre álló rövid idő alatt kezdet nem szoríthatók: fogadják e helyen bucsuzóamat. Miként én őket, tartásnak ők is engem szíves jó emlékeztetőkben. Pele, 1900. jun. 25. Csák Emil, ref.-kovácsházai ev. ref. lelkész.

— **Próba-bál.** Zelinger Adolf táncztanító f. évi június 30-án a színház helyiségében megtartandó próba-bálon növendékeivel következő táncokat fogja a színpadon bemutatni: 1) Életrajz, görög tüzfény mellett, a leány növendékekből összeállítva. 2) Magyar szülő, nemzeti jelmezekben: bemutatják: Gottlieb Vilma, Hegedüs Aranka, Lang Sarolta, Nuszbaum Erzsike, Ottlik Margitka, Weinreb Szeréna. 3) Rómán szülő tánc, jelmezekben előadja: Zelinger Adolf táncztanító. 4) Japán tánc, a „Gésák“ cz. operettből, alakítva bemutatja 8 pár. 5) Szírba kettős, román tánc előadja: Vékás Márta és Zelinger Adolf táncztanító. 6) Pas de patineur, bemutatja négy pár. 7) Pas de quadre, bemutatja négy pár. Ezen műsor után általános tánc lesz reggelig.

— **Kik akarnak posta-távírdai gyakor-nokok lenni?** A budapesti m. kir. posta és távírda elnökgazgatósága a m. kir. posta-távírdai és távbeszélőnél betöltendő 185 gyakor-nokokjeltölti állásra ezenen pályázatot nyit. Ezen állásokra mindazok pályázhatnak, a kik középiskolát, vagy ezzel egyrangú más tanintézetet, érettségi vizsgával sikeresen végeztek, 18-ik életévüket betöltötték és magyar állampolgárok. Sajátkezűleg irt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai érettségi bizonyítványokkal felszerelt kérvények, a már közszolgálatban állók által feleltetett hatóságok, — a közszolgálatban nem levők által pedig az illető főszolgabíró, vagy polgármester útján, — folyó évi július hó 31-ig, a szerint, a hol a pályázók alkal-

maztatást óhajtanak nyerni, — a budapesti kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári, vagy zágrábi posta és távírda igazgatóságokhoz nyújtandó be. — A felfogadott posta- és távírda gyakor-nokokjelöltek, két (2) korona napdíjban részesítetnek. Kötelesek a posta- és távírda igazgatóság által kijelölendő hivatalnál a posta- és távírda kezelést gyakorlatilag el-sajátítani s ott rendes szolgálatot teljesíteni. Napdíjait élvezetében a tanfolyamnak 10 óra terjedő ideje alatt is megmaradnak, de ennek fejében a tanfolyam székhelyén levő posta és távírdaigazgatóság rendelkezése szerint, szabadidejükben gyakorlati szolgálatot tenni tartoznak. A kik ha a vizsgán minden tantárgyból jeles eredményt tudnak fölmutatni, posta-távírdatiszteké, — különben pedig posta- és távírdaigazgatóságokká nevezetnek ki, a megállapított segélydíjjal, azaz, ha felsőbb tanintézetet végeztek, évi 1000 korona, különben évi 800 korona segélydíjjal. A posta és távírda tisztképző tanfolyam szabályzata által előírt szakvizsga sikeres letételével a gyakor-nokok igényt szereznek a X-ik fizetési osztályba sorozott illetményekkel járó posta- és távírda tiszt állásokra.

— **Ragályos betegségek.** Folyó évi június hó 24-iki állapotnak megfelelőleg a „Földmívelési Értesítő“ben az állategészségügyi kimutatás Szilágymegyéről következő hivatalos adatokat közli: — **Rühkór:** Zovány 1 ud. Czigány 2 udvar, Diósd 1 udvar, Sertésvész 2 udvar, Kémer 1 t., Pele 1 t., Uj-Német 1 p., Balla 1 udvar, Berzova 2 udvar, Csíglén 4 udv., Ormező 1 udv., Szamos-Nagy-Goroszló 1 sz.

— **Henneberg-selyem** — csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendeltetik — fekete, fehér s színes, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként. Mindenkinék postabér és vámmentesen, házhoz szállítva! Min-ták postafordultával küldetnek. **Henneberg G.**, selyemgyáros (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Irodalom.

— **A „Magyar Szó“** A parlamentarizmus legfelettebb földjén, Angliában, mondta egy nagy-hírű államférfi: ha ellenzék nem volna, vásárolni kellene ellenzéket. Az első öt hónap eredményei után így vélekedik a magyar közvélemény a Magyar Szó fölől: Ha nem lenne, meg kellene csinálni az igazi, az őszintén ellenzéki újságot. Ez a titka annak, hogy a Magyar Szó az első öt hónap után olyan szilárd állást foglalt el a magyar köztudatban, hogy a Magyar Szó-t ma már nem nélkülözheti senki, ki a közügyekkel foglalkozik, s még kevésbé az, ki a közügyek iránt komolyabb érdeklődést tanúsít. A Magyar Szó a magyar szó világhírességével, a magyar gondolkodás őszinteségével számol be mindenről a magyar közönségnek. A Magyar Szó-nak a magyarság az evangéliuma. A magyarságnak állami és társadalmi érdeke szolgáltatta harszab. A Magyar Szó politikai napilap előfizetési ára félve 14 korona, negyedévre 7 korona, havonként 2 kor. 40 fillér. Kiadóhivatal Budapest, IV. ker., Sarkantyus-utca 3. szám.

— **Budapesti Napló.** Országszerte ismeretes a Budapesti Napló meséi sikere. A lelkes csapat mely a Budapesti Naplót megalapította, most, négy év leforgása után a szabadelvű magyar közönségnek legkedveltebb újság-szolgáltatója lett. Magával hozván fényes és jóliró írói neveket, bámulatos szorgalommal és kitartással gyűjtve mindennap össze mind azt, a mi a szerkesztőség, e lap szabadelvű és feltétlenül, minden irányban független politikájának, nemzeti érdeklődésének és magas izlésének minden huszonnégy órában ismétlődő bizonyosságát adja: — a Budapesti Napló ma már nemcsak keletkezésének történetében új és eredeti, de a közönség szimpatiajának gyors felkeltésében is eddig nem látott példát mutat. És minden szám arra vall, hogy a Budapesti Napló alapítói megérdemlik ezt a támogatást. A Budapesti Napló-nak friss és megbízható értesülései, lelkes, temperamentumos, komoly, tartalmas, politikai cikkei a melynek nyomtatékossága teszik a politikai sulyra döntő jelentőségű újság véleményét, tárczarovatának magas irodalmi színvonalát, gazdag informatív anyaga, kitűnő értesülései, kimerítő, ötletes, változatos, eleven rovatok s mindennemű közleményeinek változatossága és folyton gyarapodó bősége: napról-napra készen álló tanuskodnak arról, hogy a Budapesti Napló fényesen megfelelt a legvéresebb várakozásnak is. A Budapesti Napló szerkesztősége és olvasó-közönsége közt páratlanul meleg és szíves viszony fejlődött ki. Naponként jelentkezik a Szerkesztői üzenetek rovatában. A Budapesti Napló karácsonyi ajándék gyanánt, egy külső díszre pazar, tájékoztató, közhasznú tartalommal mindenre kiterjedő és szépirodalmi részben magas színvonalon álló naptárral kedveskedik kivétel nélkül minden előfizetőjének, azoknak is, akik a lapra havonként fizetnek elő. Ez a naptár értékes, művészi címtáblával, terjedelmével és tartalmával messze felette van mindennek, a mit ezen a téren eddig nálunk produkáltak. Olvasóink figyelmét újból is felhívjuk a Budapesti Napló-ra és ismételve a legmelegebben ajánljuk ez újságot.

— **Ki megy Párisba?** Az év egyik legérdekesebb eseménye a párisi világgiallítás. Aki oda készül, annak feltétlenül szüksége van megbízható katalauzra, amely vezesse, utba igazítsa. Ilyen katalauz készült a Magyar Hírlap szerkesztőségében. Mindenre kiterjedő mű ez, amely a Párisba utazóknak nélkülözhetetlen. Kitűnő térkép is van benne. De az itthon maradó számára is sok élvezetet biztosít. A Magyar Hírlap minden előfizetőjének teljesen ingyen küldi meg a katalauzt, melyet a párisi világgiallítás emlékeképpen is érdemes megőrizni. De nemcsak így katalauz a Magyar Hírlap. Katalauz maga is, minden irány-

ban. Legjobb, leghivebb katalauz a magyar közönségnek. A Magyar Hírlapnak (szerkesztő: Fenyő Sándor) senkivel szemben sincs lekötöttsége. Sem sem pártot, sem egyes embert, sem klikket nem szolgál. Független és szabad. Egyetlen urat ösmer: a közérdeket. Ebben is tántoríthatatlan, mint minden más elvben. Aztán folytatja katalauztisztét gazdag rovatában, nagyszerű hírszolgálatában, mely különösen a vidékre terjed ki és távirataiban. Irodalmi és művészeti kérdésekben fáradhatatlan katalauz a Magyar Hírlap a nagy közönségnek. Éppugy mint közgazdasági dolgokban és közérdekű kérdésekben. Ez utóbbit illetőleg a szerkesztői üzenetek rovatában áll a közönség szolgálatára. A Magyar Hírlap a párisi katalauzon kívül is különös kedvezményeket ad előfizetőinek. Az új előfizetők díjtalanul kapják meg a Magyar Hírlapban most folyó felette érdekes regénynek eddig megjelent közleményeit (könyvalakban). Az Otthon című szépirodalmi illusztrált folyóiratot a Magyar Hírlappal együtt évnegyedre 8 koronáért kapják az előfizetők. Féláron, negyedévenként egy koronáért és 50 fillérért jutnak egyszersmind a remek Francia Divat-laphoz. A Kópes Gyermeklaphoz pedig negyedévenként egy koronáért. A Magyar Hírlap előfizetési ára egy negyedévre 7 korona, egy hónap pedig két korona és 40 fillér. A kiadóhivatal Budapestben van az V. ker., Honvéd-utca 10. sz. alatt. Az előfizetési összeg legcélszerűbben postátalványon küldhető, ugyanarra feljegyezhető, hogy a fentebb említett kedvezmények közül melyekre tart igényt az új előfizető.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:

BÖLÖNI SÁNDOR.

NYiltiltér.)*

Nuszbächer S. Salamon ural szemben fennforgó lovagias ügyemben az alább szösz szerint idézett levélhez kommentárt fűzni feleslegesnek tartom.

„Tekintetes Rosenstein Arthur urnak Szilágy-Somlyón.

Mint a Nuszbächer S. Salamon ural szemben fennforgó lovagias ügyedben ujabban is felkért megbízottaid, értesítettük folyó hó 23-án Nuszbächer S. Salamon urat újabb megbízatásunkról azzal, hogy újabb megbízottait nevezze meg.

Miután azonban Nuszbächer ur ez irányban való kötelezettségének mind ez ideig sem tett eleget, — részünkről az ügyet a lovagias szabályai szerint befejezettnek jelentjük ki azzal, hogy az eddigiek során felmerült, kibuvó fondorlatokból merített tapasztalatok alapján, nyugodt lelkiismerettel állíthatjuk, hogy benne lovagias elégtételadásra polgári bátorság nincsen; ő csak sérteni, inzultálni tud, de az elégtételadástól gyáván visszavonul.

Sz.-Somlyó, 1900. június 26.

Halmágyi István, s. k.

Nagy Lajos, s. k.

Sz.-Somlyó, 1900. június 27.

Rosenstein Arthur.

Sz.-László

(püspök) gyógyfürdő Hévízfürdő 30°-40° C. Kiváló szaktekintélyek által elismert

kitűnő hatással

csuzos és rheumás bántalmaknál, csonttörések és ficamok utókezelése, hűdéseknél, mell, hasi és egyéb izzadmányoknál (exsudatum) máj és vese, valamint húgy- és ivarszervi bántalmaknál, noi bajoknál, a légzési és emésztési szervek hurutjainál.

Gyönyörű fekvés, hatalmas tölgyfa erdőségek közepén, három oldalról hegyek által védve. Formentes enyhe klíma. Gyönyörű park és sétahelyek. Villamos világítás, öt óriás tükörfürdő 900—3000 köbtartalommal, folytonos vízcseré; kád- és családfürdők, pokróczozó és pihenő termek. Zuhanyok.

lvógyógymód, lápfürdők, massage, villa-mozás.

Szállodái a modern követelményeknek megfelelőleg a legnagyobb kényelemmel berendezve, a fürdő helyiségekkel zárt folyosók által vannak összekötve.

Olcsó szobaárak. Kitűnő magyaros konyha, tiszta borok Czegléd Sándor pinczejéből. Naponta háromszor térszene, sétahangversenyek, tombola és táncszertélyek. Kirándulások. Évad május 1-től október 1-ig. — Fürdőorvos: Dr. Terner Béla. — Bérli Czegléd Sándor. — Prospektusokat bérmentve küld az igazgatóság. 7—10

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Hirdetések.

2422—1900 tkvsz.

Hirdetmény.

A szilágy-somlyói kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a zilahi kir. törvényszék területén

fekvő Porcz község telekönyvi birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletke képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. t.-cz., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-czben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak.

E czélból az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1900. évi július hó 26-ik napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhívatnak:

1) az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen né-táni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2) Mindazok, a kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyamán jelenjenek meg, és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3) Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok nincsenek, hogy az átíráásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18., az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5, 6, 7, 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerelni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházás tulajdonos az átruházás létrejöttét kiküldött előtt szóval ismerjék el s a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményétől is elesnek; és

4) azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozólag jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugy-szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvání-tása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság. Sz.-Somlyó, 1900. június 10.

3—3

Hegedüs,
kir. aljbíró.

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkitűnőbb és legbiztosabb a

Margit Crème,

mely vegyítésa, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zeirmentes.

—+— Törvényesen védve. +—

Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtátkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kísímitja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arcot fehérré, simává és üdévé varázsolja.

Legkitűnőbb övszer a nap és szél befolyása ellen.

Ára: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt, Margit hölgypor 60 kr., Margit szappan 35 kr., Margit fogpép (Zahn pasta) 50 kr. Margit arczviz 50 kr.

Számtalan elismerő és köszönő levél!

Utánzatoktól óvakodjunk!

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN,
gyógyszerész, ARAD.

Kapható minden gyógyszerárban, drogua-üzletben és illatszerekkereskedésben.

Szép üzlethelyiség bérbe kiadó.

Szilágy-Somlyón, Kispiacz-téren, gyönyörű tágas, szép üzlethelyiség, négy kirakattal, állványokkal teljesen berendezve, **bérbe kiadó.** Ezen üzlet egyike volt a legnagyobb forgalmu üzletnek e vidéken. 1—3

Értekezhetni **Fábry József** tulajdonossal Szilágy-Somlyón.

Eladó házastelek.

Szilágy-Somlyón, Kossuth-utcai házastelkem **örök áron eladó.**

Értekezhetni helyben

Demjén József

tulajdonossal.

6596—1900. kig. sz.

Pályázati hirdetmény.

A szilágy-csehi körjegyzőségben, a törvényhatósági bizottság 521—1900. kgy. sz. határozatával ujonnan rendszeresített körjegyzőségi aljegyzői (segédjegyzői) állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A megválasztandó körjegyzőségi aljegyző évi javadalmazása 1000 korona, a melyért a helyettes anyakönyvvezetői teendők is végzendők.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ban megjelölt minősítésüket s az eddigi alkalmaztatásukat és életkorukat igazoló okmányokkal felszerelt kérelmeket hozzá **folyó évi július hó 16-ig** adják be.

A választást folyó évi július hó 18-án d. e. 9 órakor Szilágy-Cseh község-házánál fogom megejteni.

Szilágy-Cseh, 1900. június 24.

GALLÓ,

szolgabíró.

1—3

4612—1900. tkvi szám.

Hirdetmény.

Doh község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra

nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cikke a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottatik.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1) hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján — ide értve e §§-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1900. évi december hó 31. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2) Hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, — ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítését is, — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1900. évi december hó 31-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3) Hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönbön azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bár mely irányban sértve érzik, ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1900. évi december hó 31. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az átalakításkor közbefjött téves bevezetésből származó bármintemű igényeiket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik; az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szer-

zett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetek azok a felek, a kik a bitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. járásbíróság mint tkvi hatóság. Szilágy-Somlyón, 1900. június 21-én.

HEGEDÜS,

kir. aljásbíró.

1—3

Országos vásár

Margittán. (Biharmegye.)

1900. évi július 11—12-én

baromvásár. 2—3

1900. jul. 13-án kirakóvásár.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált) az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható zöld, a törvényszéknél bejegyzett „apáca”-védőjeggyel van ellátva. Főfőmulhatatlan szer minden mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is kitűnően hat és sebet gyógyít.

Egy próbábüveg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(csodakenőcsek nevezik)

utólérhetetlen szívó erejű és gyógyíthatásu. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszut, ujabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyíthatásu mindenféle seb gyuladásánál.

Próbátégely bérmenten 1 korona 80 fillér. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjunk utánzatoktól és kerüljük az értéktelen, ugynevezet házi kenőcsöket más eféléket.

Cím A. Thierry, gyógtár és gyár a Védőangyalhoz Pregrada Pragerhof felé, a Déli vasut mentén.

Prospektus ingyen és bérmenten.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát a törvény üldözi. 11—52

Issigeac, Dordogne, Kopenhága, fabriken farma. Milánó, A. Bertoloni. Malmö, Sevriga, Apot Lejonet. Nantes, Pharmacie C. Fredet, Nápoly. Palermo.

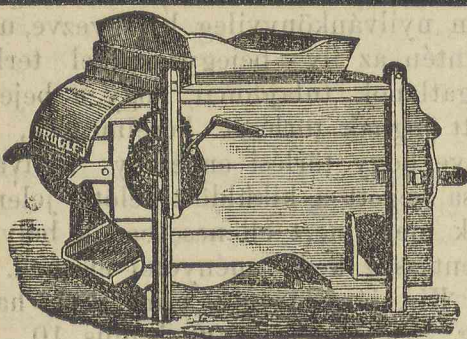
Páris, Pharmacie française, I. et 3, Place de la République, Pharmacie Daprey, 11. Rue des francs Bourgeois.

Prága, Róma, Corso, Agenzia del Policlinico. Roubaix, Pharmacie F. Gerath.

Serajewo. Szeged, Temesvár, Trieszt, Velence, Vienne. Zürich.

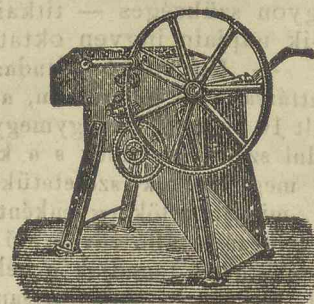
Csak ezzel a törvénysz. bejegyzett védőjeggyel valódi.

Posner Ábrahám utóda: Kiss Ignátz

rézmű, gép- és ekegyára, fém- és vasöntődéje

SZILÁGY-SOMLYÓN.

Tisztelettel értesíti a nagyérdemű gazdaközönséget, miszerint a Posner Ábrahám 31 év óta fennálló és jóhírnevű rézmű-, gép- és ekegyárát megvette és azt Posner Ábrahám utóda bejegyzett cég alatt folytatja.

Gyáram a szükséges szerszám-gépekkel lett ujjonnan felszerelve, miáltal képes vagyok bármintemű megbízást kifogástalan kivitelben, a legjutányosabb árban készíteni.

Ajánlom dusan berendezett **mezőgazdasági gépraktáramat**, azokat jutányos árért és kedvező részletfizetés mellett árusítom. Különös sulyt fektetek az olesó, de mind a mellett alapos **gépjavításra**, e czélból gyáramat akként rendeztem be, hogy mindenféle gépjavításokat olesón és jobban vihessen keresztül, mint az bárhol is végezhető volna.

Készítek és berendezek: **szésgyárakat, gőzmalmokat, kád- és gőzfűrdőket, olajkészítő malmokat**, valamint mindenféle **rézműves, rézöntő, fém- és vasöntéseket**, — vállalak és készítek kerti és **tüzi fecskendőket, ártézi és mély kútfúrásokat** s mindennemű **vízvezetéseket**.

Gyártok nagy mennyiségben **ekéket**, azok is legjobb anyagból készülnek s olesóbban árusítom, mint bárhol, — sőt egy községbeli jóhitelű gazdának, kik legalább 10 ekét vásárolnak, négy havi hitelt is nyujtok.

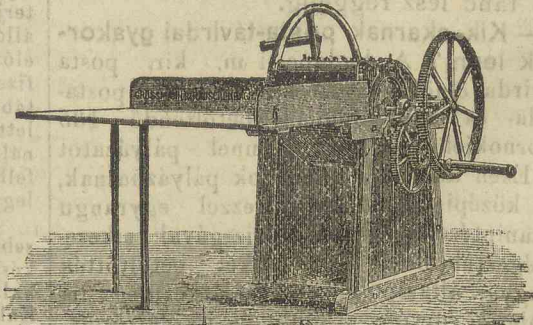
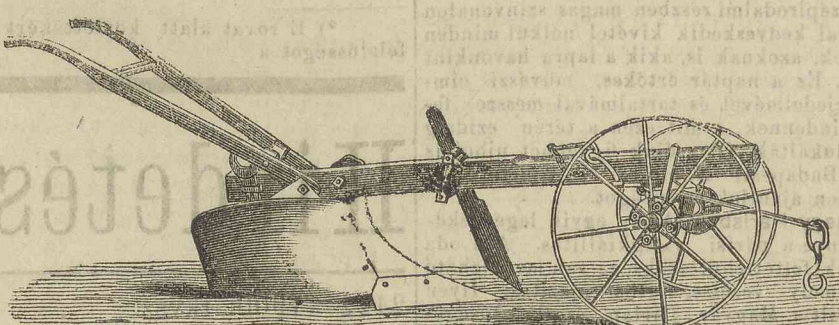
Végre tisztelettel jelentem, hogy a műszaki vezetéssel s az üzletek kötésével elődöm, Posner Ábrahám ur van általam korlátlanul megbízva.

Kiváló tisztelettel;

KISS IGNÁTZ.

14 éven felüli fiuk tanonczul felvétetnek.

3—

Nyomatott Bölöni Sándor gyorssajtóján Szilágy-Somlyón, 1900.